Wiecej arkuszy i odpowiedzi znajdziesz na: EDUARKUSZE.PL

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język polski**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MPO-R1_1P-202, MPO-R1_2P-202, MPO-R1_3P-202, MPO-R1_4P-202, MPO-R1_6P-202, MPO-R1_7P-202, MPO-R1Q1P-202
Termin egzaminu:	Termin główny – czerwiec 2020 r.
Data publikacji dokumentu:	3 sierpnia 2020 r.

Warszawa 2020

eduarkusze.pl

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Bożena Chrząstowska w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autorkę, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Bożena Chrząstowska, *Prawda i „zmyślenie" literackie*)

Wytyczne do tematu 1.

- W pełnej realizacji zadania powinno znaleźć się określenie głównego problemu, którym jest rozważanie, czy literatura, będąc fikcjonalną, służy wyrażeniu ważnych dla pisarza idei.
- Zawężenie rozważań do spostrzeżeń o relacjach między prawdą historyczną lub życiową a jej przedstawieniem w utworze literackim (prawdą a fikcją) może być jedynie uznane za częściowe rozpoznanie problemu.

Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
I. Uczeń rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.	I. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Uczeń: 1.1) odczytuje sens całego tekstu. 1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje w nim środki językowe i ich funkcję w tekście. 1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia. 3.3) zna pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe (nadawca, odbiorca). I. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Uczeń: 1.2) twórczo wykorzystuje wypowiedzi krytycznoliterackie i teoretyczno-literackie.
II. Uczeń w interpretacji tekstu stosuje wiedzę o kontekstach; odczytuje rozmaite sensy dzieła.	II. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Uczeń: 1.1) określa problematykę utworu. 3.1) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (słowa-klucze). 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne). 4.1) dostrzega związek języka z wartościami, rozumie, że język podlega wartościowaniu.

eduarkusze.pl

	4.2) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości uniwersalne. II. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Uczeń: 3.4) konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.
III. Uczeń buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności, stosuje w nich podstawowe zasady retoryki i logiki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.	III.(IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Uczeń: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej. 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo). 1.3) tworzy samodzielna wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

eduarkusze.pl

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZ **ENTACYJNEJ (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)**

A			C	D	E	F	G	H
Określenie problemu	**Sfor stanov roz przyj aut**	**nie obec ia rzez tu**	**Poprawność rzeczowa**	**Zamysł kompozycyjny**	**Spójność lokalna**	**Styl tekstu**	**Poprawność językowa**	**Poprawność zapisu**
9 Określenie problemu **zgodne z tekstem** i **pełne**	Sta **adel teks**	o **do ne**	**2** **Brak** błędów rzeczowych	**6** Kompozycja funkcjonalna	**2** **Pełna** spójność wypowiedzi lub **nieznaczne** zaburzenia spójn.	**4** Styl **stosowny**	**4** **Brak** błędów lub **nieliczne** błędy **nierażące**	**4** Zapis **w pełni poprawny** lub **nieliczne** błędy **nierażące**
6 Określenie problemu **zgodne z tekstem**, ale **niepełne**	Sta **adel tekstu,**	o **do pełne**		**3** **Zaburzenia** funkcjonalności kompozycji	**1** **Znaczne** zaburzenia spójności	**2** Styl **częściowo stosowny**	**2** **Liczne** błędy **nierażące** lub **nieliczne** błędy **rażące**	**2** **Liczne** błędy **nierażące** lub **nieliczne** błędy **rażące**
3 Określenie problemu **częściowo zgodne z tekstem**	Sta **cz o adel**	o **do**						
0 **Brak** określenia problemu lub problem **niezgodny z tekstem**	**Brak** st sta **niead**	ka lub o **e do**	**0** **Jeden błąd lub więcej** błędów rzeczowych	**0** **Brak** zamysłu kompozycyjnego	**0** Wypowiedź **niespójna**	**0** Styl **niestosowny**	**0** **Liczne** błędy **rażące**	**0** **Liczne** błędy **rażące**

UWAGA

Jeśli w kategorii **A praca uzysk** **któw**, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
Jeśli w kategorii **A praca uzysk** **kty**, a w kategorii **B – 0 punktów**, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
Jeśli praca składa się z **mniej n** **ów**, egzaminator **przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C**.
Pojawienie się błędu kardynalne *w*alifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

eduarkusze.pl

Objaśnienia dotyczące oce **owiedzi argumentacyjnej**

A. Określenie problemu. Zd owinien zrozumieć, jaki problem podejmuje autor w przedstawionym fragmencie tekstu oraz sformułować ten problem. Określenie problem ceniane ze względu na to, czy jest **zgodne z tekstem** i czy jest **pełne**.

Określenie problemu uważ

- **pełne**, jeśli praca za arówno odtworzenie problemu (np. w postaci pytania), jak i jego interpretację, czyli umieszczenie tego problemu w odpowie ntekście. Interpretacja problemu powinna być uzasadniona (np. wagę problemu można uzasadnić jego historycznymi uwarur ami lub współczesnymi implikacjami).
- **niepełne**, jeśli praca era interpretacji trafnie rozpoznanego problemu.
- **częściowo zgodne** z , jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

B. Sformułowanie stanowis ącego wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu.

Uczeń powinien **omówić i o związanie** zaproponowane przez autora w przedstawionym tekście. Sformułowanie stanowiska zdającego wobec rozwiązania przyjęteg autora tekstu jest oceniane ze względu na to, czy jest **adekwatne do tekstu** i czy jest **pełne**.

Sformułowanie stanowiska rozwiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za:

- **częściowo adekwatn kstu**, gdy zniekształca rozwiązanie proponowane przez autora.
- **pełne**, gdy zawiera worzenie rozwiązania przyjętego przez autora tekstu oraz trafne odwołania do innych tekstów kultury uzasadniające stanov ającego.
- **niepełne**, kiedy brak odwołania do innych tekstów kultury uzasadniających stanowisko zdającego.

C. Poprawność rzeczową o ę na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sformułowanie stanowiska w wiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd r świadczący o nieznajomości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu interpretacyjnego przywołane z zdającego.

D. Kompozycja oceniana je względu na **funkcjonalność segmentacji** i **uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi. Nale ć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity niezbędne dla jasnego sforn ia stanowiska i uzasadniających je argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkow z luk i zbędnych powtórzeń).

Kompozycja jest **funkcjonaln** podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście funkcjami retoryczn lejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

eduarkusze.pl

Wagę zaburzenia funkcjonal enia egzaminator na podstawie całości pracy (np. brak zakończenia w pracy, w której uczeń jasno rozwija swoją myśl, uznaje się za nie zaburzenie, natomiast brak rozdzielenia interpretacji problemu od interpretacji rozwiązania lub podważenie w zakończeniu wcześniejszy dów – za znaczne zaburzenie).

E. Spójność lokalną ocen a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w aka Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani gra nie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

F. Styl tekstu ocenia się ze na **stosowność**.

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zach st zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku wypowiedzi, sytuacji nacyjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa od stosow
- **częściowo stosown** zy wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. w wypowiedzi po się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka. Mieszani ch stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.
- **niestosowny**, jeśli w ź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.
  Styl wypracowania ni yć zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językowa o jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstruk lna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, n wniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe.

Błędów logicznych nie uznaje błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocer e względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich **wagę** (błędy rażąc ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słó z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja błędów interpunkcyjnych Jerz drackiego.

eduarkusze.pl

Temat 2. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Jan Kochanowski, *Do snu* i Zbigniew Herbert, *Język snu*)

Wytyczne do tematu 2.

- W realizacji zadania istotne jest porównywanie (najlepiej równoległe) obu tekstów.
- Jeśli zdający podejmuje się interpretacji najpierw pierwszego tekstu, to interpretując drugi tekst, powinien nawiązywać w swoim porównaniu do pierwszego tekstu.
- Krótkie, dwu- czy trzyzdaniowe porównanie na końcu wypracowania jest niewystarczające.

Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
I. Uczeń rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.	I. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Uczeń: 1.1) odczytuje sens tekstu oraz wydzielonych przez siebie fragmentów. 1.2) odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte. 2.1) szuka literatury przydatnej do opracowania różnych zagadnień. I. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Uczeń: 3.2) dostrzega związek języka z obrazem świata. 1.11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu. (III etap edukacyjny)
II. Uczeń stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; poznaje niezbędne dla lektury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; odczytuje rozmaite sensy dzieła; dokonuje interpretacji porównawczej.	II. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Uczeń: 1.2) określa problematykę utworu. 1.3) rozpoznaje konwencję literacką. 2.1) wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego i ich funkcje. 2.2) dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne określonej epoki. 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera ([…] sytuacja liryczna […]). 2.5) porównuje utwory literackie (dostrzega cechy wspólne i różnice). 3.1) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (słowa-klucze). 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne).

eduarkusze.pl

	3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich. 4.2) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości uniwersalne. 4.3) dostrzega w świecie konflikty wartości oraz rozumie źródła tych konfliktów. II. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Uczeń: 2.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym). 2.2) dostrzega przemiany konwencji i praktykę ich łączenia. 2.3) rozpoznaje aluzje literackie i symbole kulturowe oraz ich funkcję ideową i kompozycyjną, a także znaki tradycji. 2.4) rozpoznaje i charakteryzuje styl utworu. 3.1) dostrzega i komentuje estetyczne wartości utworu literackiego. 3.2) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich. 4.1) wskazuje różne sposoby wyrażania wartościowań w tekstach.
III. Uczeń buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.	III. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Uczeń: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej. 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo). 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki lub retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

eduarkusze.pl

KRYTERIA OCENY INTERPRETA **ÓWNAWCZEJ (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)**

A			C	D	E	F	G	H
Koncepcja porównywania utworów	**Uzasa t interpr**	**ej**	**Poprawność rzeczowa**	**Zamysł kompozycyjny**	**Spójność lokalna**	**Styl tekstu**	**Poprawność językowa**	**Poprawność zapisu**
6 Koncepcja **niesprzeczna z utworami** i **spójna**	Uzasa **tra pogł**		**2** **Brak** błędów rzeczowych	**6** Kompozycja **funkcjonalna**	**2** **Pełna** spójność wypowiedzi lub **nieznaczne** zaburzenia spójności	**4** Styl **stosowny**	**4** **Brak** błędów lub **nieliczne** błędy **nierażące**	**4** Zapis **w pełni poprawny** lub **nieliczne** błędy **nierażące**
4 Koncepcja **niesprzeczna z utworami** i **częściowo spójna**	Uzasa **trafn niepoc**	**e**				**2** Styl **częściowo stosowny**	**2** **Liczne** błędy **nierażące** lub **nieliczne** błędy **rażące**	**2** **Liczne** błędy **nierażące** lub **nieliczne** błędy **rażące**
2 Koncepcja **częściowo sprzeczna** z utworami	Uzasa **częścio**	**ne**		**3** Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	**1** **Znaczne** zaburzenia spójności			
0 Koncepcja **sprzeczna z utworami** lub **brak koncepcji**	**Brak t** argur uzasad interp porów	**h**	**0** **Jeden błąd lub więcej** błędów rzeczowych	**0** **Brak** zamysłu kompozycyjnego	**0** Wypowiedź **niespójna**	**0** Styl **niestosowny**	**0** **Liczne** błędy **rażące**	**0** **Liczne** błędy **rażące**

UWAGA

Jeśli w kategorii **A praca uzysk** **tów**, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
Jeśli w kategorii **A praca uzysk** **ty**, a w **kategorii B – 0** punktów, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
Jeśli praca składa się z **mniej n** **ów**, egzaminator **przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C**.
Pojawienie się **błędu kardynaln** kwalifikuje pracę – zdający otrzymuje **0 punktów**.

eduarkusze.pl

Objaśnienia dotyczące oce **pretacji porównawczej**

A. Koncepcja interpretacji **awczej** jest efektem poszukiwania przez zdającego sensów wynikających z zestawienia tekstów i wymaga ustalenia pewnych obszarów ania, w których szuka się podobieństw i/lub różnic między utworami, a następnie wyciąga z tego wnioski. Koncepcja jest oceniana ze w na to, czy jest **niesprzeczna z utworami** i czy jest **spójna**.

Koncepcja jest:

- **niesprzeczna z utwora** znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne, a nie drugorzędne.
- **częściowo sprzeczna** ami, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekstach lub porównywane obszary są dla tekstów c dne.
- **całkowicie sprzeczna z** **mi, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekstach.**

Koncepcja jest:

- **spójna**, gdy wypowiedź sób wystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.
- **częściowo spójna**, gdy iedź obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.
- **niespójna**, gdy wypowie muje sensy każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą interpretacji).

Brak koncepcji to brak wskaz sady zestawienia utworów.

B. Uzasadnienie interpreta ceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

Uzasadnienie **trafne** zawier znie **powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia utworów**. Argumenty muszą ś ze sfunkcjonalizowanej analizy, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstów.

Uzasadnienie jest:

- **częściowo trafne**, jeśli – oprócz argumentów niepowiązanych z tekstami lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy – pojawi się przynajmniej j gument powiązany z tekstami i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.
- **pogłębione**, jeśli znajc wierdzenie nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowyr ący powinien choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.
- **niepogłębione**, gdy wsz rgumenty są sfunkcjonalizowane, ale zdający przywołał je tylko z tekstów albo tylko z kontekstów.

C. Poprawność rzeczową o ę na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na koncepcję interpretacyjną uw za usterki, a nie błędy rzeczowe.

eduarkusze.pl

Błąd kardynalny to błąd r świadczący o nieznajomości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu interpretacyjnego przywołane z zdającego.

D. Kompozycja oceniana j względu na **funkcjonalność segmentacji** i **uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia gatunkiem wypowiedzi. Nale ć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity niezbędne dla jasnego przed a koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie oraz konsekwentnie dkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

Kompozycja jest **funkcjona** i podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście fun etorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocen a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w akap naczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani grama (potok luźnych myśli, skojarzeń).

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku wypowiedzi, sytuacji egz yjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowno
- **częściowo stosowny,** wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. w wypowiedzi pojawiają s zy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka. Mieszanie różnych stylów iedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.
- **niestosowny**, jeśli wypo awiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Styl wypracowania nie musi l lny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językowa o jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstruk lna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, n wniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe. Błędów logiczny znaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocer względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich **wagę** (błędy rażąc ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słó z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja błędów interpunkcyjnych Jerz drackiego.

eduarkusze.pl

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

– błędy w zakresie pisowni wyrazów z *ó-u*, *rz-ż* (w tym wyjątki od pisowni *rz* po spółgłoskach), *ch-h*;
– błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
– błędy pisowni zakończeń *-ji, -ii, -i*;
– błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
– błędy w zakresie pisowni cząstki *-by* z osobowymi formami czasownika;
– błędy w zapisie przedrostków *roz-*, *bez-*, *wes-*, *wz-*, *ws-*;
– błędy w pisowni nosówek (*ą, ę*) oraz połączeń *om*, *on*, *em*, *en*.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrażeń przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń *-ski*, *-cki*, *-dzki*, *-stwo*, *-wstwo*; pisownię przedrostków *z-, s-, ś-*; pisownię *-by* z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:
   a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
   b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pytajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
   c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (On idzie do kina, ja zostaję w domu.)
   d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (Idź tam, dokąd ci każą)
   e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na *-ąc, -szy*
   f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (Auto, które oglądał, było za drogie)
   g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli włącznymi), np. *ale, lecz, jednak, więc, dlatego, czyli, to jest, to znaczy,* a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i, oraz, albo, lub, ani, ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
   h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (Jest mądrzejszy, niż myślałam.)
   i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia
   j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia

eduarkusze.pl

k) brak przecinka między jednorodnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak spójnika między składnikami powtórzonymi (Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty)
l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone. *Uwaga: tę samą funkcję pełnia nawiasy albo przecinki*
o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człony wtrącone w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).

2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,

b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,

c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,

d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,

e) mylenia głosek „*i*” i „*j*”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em*, *ą-om*,

f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,

g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,

h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.

eduarkusze.pl